

NAMAZDA SAF DÜZENİ, DAVETE İCABET, BEREKET MUCİZESİ

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemin hamden kesiran tayyiben mübareken fîhi âlâ külli hâlin vefî külli hîn. Vessalâtu vesselamu âlâ seyidinâ ve senedinâ ve şefîi zünûbinâ ve tâci ruûsinâ muhammedini'l-mustafâ ve âlâ âlihi ve sahibihî ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'l-cezâ. Emmâ ba'dü fe-kâle Resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem;

أَتِمُّوا الصَّفَّ الْمُقَدَّمِ، ثُمَّ الَّذِي يَلِيهِ. فَمَا كَانَ مِنْ
نَقْصٍ فَلْيَكُنْ فِي الصَّفِّ الْمُؤَخَّرِ.

Etimmu's-saffe'l-mukaddeme sümmellezî yelîhi fe-mâ kâne min naksın fe'l-yekün fi's-saffi'l-muahhari.

Ahmed b. Hanbel, Neseî, Ebû Dâvud, İbn Abdilberr ve diğer kaynaklarda olan bir hadîsi şerîf.

Efendimiz namaz düzeni hakkında bilgi veriyor, talimat veriyor bizlere.

Etimmu's-saffe'l-mukaddeme. “Öndeki safı tamamlayın, ön safta boşluk bırakmayın.” *Sümmellezî yelîhi.* “Ondan sonra onun

arkasındaki safı tamamlayın o dolduktan sonra." *Fe-mâ kâne min naksın.* "Eğer safta bir eksiklik varsa o en arkadaki safta kalsın."

Öndeki saflar tamam olsun, dolsun ikinciye geçin, dolsun üçüncüye geçin, dolsun dördüncüye geçin."

Peki birinci saf da doldu, ikinci safta biz hangi noktada duracağız?

Tam imamın arkasına.

Ondan sonra gelen nerede duracak?

Onun sağında, ondan sonra gelen solunda, sağında solunda, o da dolacak, üçüncü safta yine imamın arkasında. Yani safa doldurmaya ortadan başlanacak, şeyden [kenarlardan] başlanmayacak.

a. Davete İcabet Etmenin Değeri ve Hikmeti

İkinci hadîs-i şerîf. Efendimiz buyuruyor ki;

أَجِبْ أَخَاكَ. فَإِنَّكَ مِنْهُ عَلَى اثْنَتَيْنِ: إِمَّا خَيْرٌ فَأَحَقُّ
مَا شَهِدْتَهُ، وَإِمَّا غَيْرُهُ فَتَنْهَاهُ عَنْهُ، وَتَأْمُرُهُ بِالْخَيْرِ

Ecib ehâke fe-inneke minhü ale's-neteyni immâ hayrun fe-hakkun mâ şehidtehû ve immâ ğayruhû fe-tenhâhu anhu fe-te'muruhû bi'l-hayri.

Ecib ehâke. "Kardeşin seni bir ziyafete, düğüne, derneğe, nişana, merasime çağırdı mı davetine git, davetine icabet eyle." *Fe-inneke minhü ale's-neteyni.* "Çünkü onun karşısında iki türlü durumda olabilirsin o davete gittiğin zaman." *İmmâ hayrun.* "Ya hayırlı bir durumla karşılaşırısın orada."

Sünnet-i seniyyeye uygun, Kur'an'a uygun, Allah'ın rızasına uygun güzel bir durumla karşılaşırısın.

Fe-hakkun mâ şehidtehû. Gidip de katıldığın yerler içinde senin hakkın olan, sana uygun olan yerdir, güzel, iyi bir yere gitmiş oluyorsun işte."

Yani orada bulunmak sana layıktır, iyi, tamam.

Ve immâ ğayruhû. "Ya da karşılaştığın durum hak değildir, hayır değildir, doğru değildir, yanlış durumdur." Gittiğin zaman bak-

tın ki orada uygun olmayan şeyler var. *Fe-tenhâhu anhu*. "O zaman da engellersin."

Aa böyle olur mu kardeşim, sen müslümansın ya, nedir bu yaptığın, ayıptır günahdır, yapma böyle! Bak Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfte şöyle buyurmuş, sakın ha! filan engellersin.

Fe-te'muruhû bi'l-hayri. "Ona da hayrı da öğretirsin." Bak böyle yapacağına şöyle yap, şöyle yapmak daha hayırlıdır, sevaplıdır dersin.

Demek ki esas itibariyle Peygamber Efendimiz ashabının davete icabet etmesini istiyor.

Evet, Peygamber Efendimiz kendisi de davete icap ederdi. Davete icabet etmek önemli bir edeptir. Bir mazeret uydurup gitmemek uygun değildir. Yani uydurup gitmemek uygun değildir, hakikaten mazereti varsa ayrı. Davete gitmeli ama davette görev vardır; iyi bir durumla karşılaşırca tamam, iyi bir davete gitmişsin, ne mutlu sana, hakkındır. Kötü bir durumla karşılaşırca yanlışı düzeltmeye gayret etmelisin, doğruyu emret-

melisin, emr-i mâruf nehy-i münker yapmalısın.

اجْتَمِعُوا عَلَى طَعَامِكُمْ، وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ يُبَارَكُ
لَكُمْ فِيهِ

İctemi'û âlâ ta'âmiküm ve'z-kürusmellâhi aleyhi yübârekü leküm fîhi.

Bu da Ahmed b. Hanbel, Ebû Davud, İbn Mâce ve diğer kaynaklarda var. Efendimiz buyuruyor ki;

İctemi'û âlâ ta'âmiküm. “Yemek yemeye toplanın, ziyafete toplanın, yemeğinize toplaşın.” Yani ayrı ayrı yemeyin, beraberce yeyin, bir arada yeyin. *Ve'z-kürusmellâhi aleyhi.* “Yediğiniz yemeğe besmele çekerek başlayın. Allah’ın ismini zikrederseniz.” *Yübârekü leküm fîhi.* “Taamın içine Allah tarafından bereket konulur.”

Yani diyelim ki on kişi var, bunlar ayrı ayrı yiyecekler, ona böldüğün zaman bir şeyi yiyecekler işte, onda birini alacaklar yiyecekler. Ama toplanıp beraber yerlerse besmele çekince bereket olur.

b. Hendek Harbindeki Mucizenin Hikayesi

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*'in mucizelerindendir, on kişilik yemekten bazen 300 kişi doyar. Yani öyle 20 kişi filan değil, 15 kişi filan değil, yüzlerce kişi doyar.

Hendek harbinde böyle bir durum olmuştu. [Sahabilerden birisi] Peygamber Efendimiz'i çağırmişti, baktı ki çok yoruldu. Kendisi çalışıyor Peygamber Efendimiz, kazma sallıyor, taş kırıyor filan... Ashaptan bir zât evde bir hazırlık yaptı, yemek hazırlığı, Peygamber Efendimiz'e geldi dedi ki;

“Yâ Resûlallah buyur yemek yiyelim.” dedi. Peygamber Efendimiz elini silkeledi, herkese dedi ki;

“Kardeşiniz yemek hazırlamış, kalk gidelim.” dedi.

Herkese.. Yani hendek kazan herkese birden dedi. Halbuki ev sahibinin maksadı Resûlullah'ı aradan, kalabalıktan çekip almak, onu biraz doyurmaktı çünkü biraz yorgun görmüştü, herkese de yemek verecek hali yoktu. Eve geldi hanımına geldi dedi ki;

“Hapı yuttuk hanım! Dedi.

Ne oldu?

Ben Peygamber Efendimiz’e yavaşçacık, “Yemek hazırladık, buyurun yiyelim.” dedim, o da bütün topluluğa, herkese, “Haydi buyurun, kardeşiniz bizim için yemek yapmış!” dedi çağırdı. Hanım düşündü dedi ki;

“Sen kaç kişilik yemek yaptığımızı Peygamber Efendimiz’e söyledin mi?

Dedi söyledim, “İşte aşağı yukarı şöyle bir yemek hazırladık, şu kadar kişiye yeter.” Sekiz on kişiye, neyse yani ben rakamları şu anda söyleyemeyeceğim.

Ondan sonra Peygamber Efendimiz eve geldi, dedi ki; “Tencereyi kaldırmayın kapağını. Herkes gelsin, getirsin çanağını.”

Herkese verdi verdi verdi verdi verdi... hatta tencerede arttı bile ev sahibine. O zaman bilmem kaç yüz kişi saydım diyor ev sahibi.

Allah bunu Peygamber Efendimiz’in hayatında gösterdi, sahabe-i kirâm bunu biliyor, kitaplara geçmiş, rivayet edilmiş. Topluca yenildiği, Allah’ın ismi anıldığı zaman yemek

bereketleniyor, ayrı yenildiği zaman bereketi kaçıyor.

Bereket de böyle psikolojik, kaypak bir şey değil. Yani Allah bereketi verdi mi işte on kişilik taâmla 300 kişi doyuyor. Yani bitmez...

E bu Peygamber Efendimiz'in zamanında olmuş da bizim zamanımızda da olur mu?

Bizim Yahya Oğuz diye bir mühendis, eskilerden, ihvandan bir şahıs var. Hocamızın salonu, misafirleri aldığı yer, şöyle büyük, bu kadar büyük bir yer, dolu. Yahya, şu şekerden dağıt bakalım misafirlere demiş. Şöyle bir sütlaç kasesi gibi kasenin içinde birazcık şeker var. Şu kadar kase şekerlik, biliyorum ben orada. Kalabalık cemaat.

Yahya Oğuz bir kaseye bakmış, içinde şeker yarım, dolu bile değil ağzına kadar, tepeleme bile değil, ondan sonra bir de cemaate bakmış, bu cemaatin hangisine yetecek bu şeker! En iyisi, ben söz dinlerim, tutmaya başlarım, nerede biterse ötekilere bitti derim, demiş.

Başlamış tutmaya, bütün kalabalığa şeker yetmiş. Tam sonuna geldiği sırada aklına

gelmiş bu, ya demiş bunun içinde beş on tane şeker vardı, misafir şekeri vardı, burada da 80-90 kişi vardı, hâlâ da tabağın içinde şeker var. Ya bu nasıl iş! filan diye bir tabağın içine bakmış bir de bir taraftan, haa bu hocamızın kerameti diye şöyle hocamıza doğru kaldırmış başını bakmış.

Bir bakmış hâlâ tabakta misafir şekeri duruyor, tabak küçük, sütlaç kasesi gibi şu kadar, yani on kişiye ancak yeter, hâlâ duruyor içinde bir sürü şeker. Bir onun içine bakmış bir hocamıza bakmış, hocamız da sus, sırrı kimseye fâşetme, sesini çıkartma gibilerinden kaşlarını çatmış. “Valla böyle oldu!” diyor.

Bir keresinde de Niğde’ye gidiyorduk. Bor, Niğde. Hasan Dağı’nın yanından böyle yol döner, bilmem Karapınar kasabasından geçer filan böyle hoop oradan Niğde’ye gidecek.

Üç dört kişi arabalar halinde gidiyoruz. Hocamız Orhan Batı’nın Taunus Steyşın’ında [[Taunusstein](#)], Yahya Oğuz da Opel Record 1700 bir arabası vardı, onda. Nerede Opel

Record 1700 nerede Taunus Steyşın?.. İşte daha kuvvetli araba filan.

Peşpeşe giderlerken esmiş bunun kafasına nereden estiye, bastırmış hocamızı geçmeye, hocamızın arabasını geçmeye. Halbuki yani hiç de yapmaz, hiç de öyle bir şey yapılmaz yani. Hocamızdan önce kimse gitmez, önce hocamızın arabası gider, arkadan herkesin arabası gider.

Tısss... Bir arıza... Kalıyor, geçemiyor. Ondan sonra tabii işte bin bir zahmetle arabayı Bor'a getiriyorlar misafirler geldikten sonra. Bakıyorlar arıza nedir diye, motor sağlam, her taraf sağlam, egzoz borusu böyle yoğrulmuş, kapatılmış.

Egzoz borusu kapatılınca ne olur?

Dışarıya gaz çıkmazsa motor durur. Yahya Oğuz diyor ki, hocamız şey yapıp şöyle, şey yaptı, sıktırırverdi diyor. Ama nasıl olduysa tabii yani oradan olduğunu anlamış. Edebe aykırı olarak geçmek isteyince..

Çok şeyler gördük böyle, her gün, her gün böyle bir ayrı efsane gibi şeyler gördük Ali.

İnanmaz, millet evliyâullahın kerametini inkâr ediyor.

Allah ıslah etsin.

Kerâmâtü'l-evliyâi hakkun. “Evliyâullahın kerametleri haktır.”

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
27 Muharrem 1421 / 01.05.2000
Avustralya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

